

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Іванова Н.С.

*кандидат економічних наук, доцент,
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського*

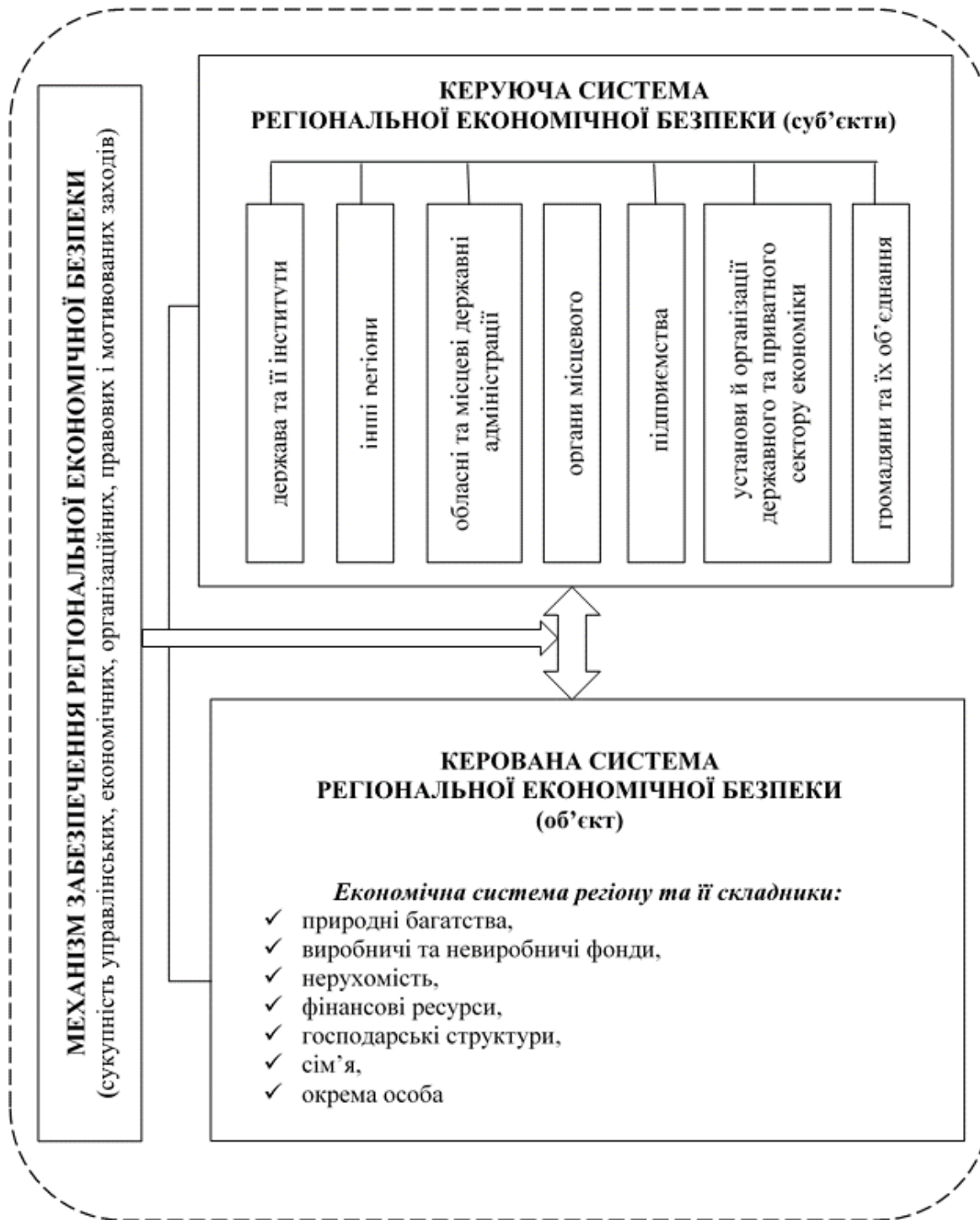
СИСТЕМА РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

До цього часу українське законодавство не регламентує поняття, складові та механізми системи регіональної економічної безпеки. При цьому процеси децентралізації влади посилили значення регіонів у забезпечення національної економічної безпеки, що вимагає дослідження системи економічної безпеки та елементів її творення.

За твердженням групи науковців [1] для дослідження економічної безпеки необхідно застосовувати теорію економічних систем, зокрема її варто розглядати як систему, що володіє множинністю структурних елементів, рівнів і зв'язків між ними. При цьому вона є невід'ємною складовою соціально-економічної системи, її атрибутивною властивістю. Системний підхід є конкретизацією діалектичного методу і його застосування до вивчення об'єктів різного рівня складності [2].

Спираючись на положення системного підходу та [3] вважаємо, що система регіональної економічної безпеки – це комплексне поняття, до складу якого входять суб'єкти, об'єкти та механізми забезпечення економічної безпеки регіону.

В результаті проведеного дослідження наукових розробок групи авторів [4; 5; 6] щодо системотворчих елементів регіональної економічної безпеки побудовано схему складових елементів системи регіональної економічної безпеки, яка представлена на рис. 1.

Рис. 1. Система регіональної економічної безпеки

Джерело: авторська візуалізація за [4; 7]

Запропонована схема визначає три основні складові системи економічної безпеки регіону: суб'єкт, об'єкт та механізм забезпечення.

При цьому суб'єкт та об'єкт є керуючою та керованою системою відповідно. Керуюча система містить функції, методи управління економічною безпекою регіону; описує повноваження та управлінські рішення визначених суб'єктів регіональної економічної безпеки.

Керована система представлена об'єктами системи регіональної економічної безпеки. Ефективність функціонування керуючої системи регіональної економічної безпеки можна оцінити за результатами функціонування керованої системи, а саме за показниками соціально-економічного розвитку регіонів за відповідний період. Дане твердження є визначальним при вирішенні проблеми оцінки рівня регіональної економічної безпеки.

Реалізація запропонованої системи дозволить регіонам забезпечити стійкість до внутрішніх та зовнішніх загроз, відносну економічну самодостатність, міцність зв'язків між елементами регіональної економіки, конкурентоспроможність та використання конкурентних переваг зберігаючи при цьому збалансованість міжрегіональних відносин, відповідність складових показника регіональної економічної безпеки нормативному рівню. В подальших дослідженнях доцільним є формування методики оцінки та прогнозування регіональної економічної безпеки.

Список використаних джерел:

1. Архипов А. Экономическая безопасность: оценки, проблемы, способы обеспечения / А. Архипов, А. Городецкий, Б. Михайлов // Вопросы экономики. – 1994. – № 12. – С. 36-44.
2. Уемов А.И. Системный подход и общая теория систем / А.И. Уемов. – М.: Мысль, 1978. – 272 с.
3. Камлик М.І. Економічна безпека підприємницької діяльності. Економіко-правовий аспект: Навч. посібник. – К.: Атака, 2005. – 432 с.
4. Бондаревська О.М. Економічна безпека регіонів у системі економічної безпеки держави / О.М. Бондаревська // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – 2017. – С. 54-57.
5. Дикань В.В. Механізм забезпечення економічної безпеки регіону: сутність, складові, напрями дії [Електронний ресурс] / В.В. Дикань, О.Ю. Александрова // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2017. – № 58. – С. 18-25.
6. Ковальська Л.Л. Економічна безпека регіону: оцінка та механізми забезпечення / Л.Л. Ковальська, Л.В. Савош // Економічний форум. – 2014. – № 4. – С. 89-95. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2014_4_17.
7. Моделирование экономической безопасности: держава, регион, предприятие: монография / [Геєць В.М., Кизим М.О., Клебанова Т.С., Черняк О.І. та ін.] / за ред. В.М. Гейця. – Харків: ІНЖЕК, 2006. – 240 с.